

På alle arenaer: «Jeg aborterer, du aborterer, alle tier vi stille» er et viktig slagord i kampen for abort i Argentina, og er sentralt i Carolina Reynosos dokumentar. Abort har vært et tema som ikke blir diskutert, men nå er det ytringer på alt fra veggene på offentlige doer eller en mur, til kongressen.

Arktis kan bli ti grader varmere

Durban: Togradersmålet ryker allerede om ti-tyve år i store, folkerike områder på den nordlige halvkule. I Arktis kan temperaturen stige med mer enn 10 grader i slutten av dette århundre.

Klimatoppmøtet

Det viser nye modellberegninger utført av norske klimaforskere, med Bjerknessenteret og Meteorologisk institutt i spissen.

Funnene i den nye NorESM-modellen blir presentert for miljøvernminister Erik Solheim på klimatoppmøtet i Durban i dag, og er med å danne grunnlag for FNs klimapanelers neste hovedrapport.

Slår inn fra 2020

De dramatiske fremtidsutsiktene tar utgangspunkt i at utslippene av klimagasser fortsetter å øke i samme takt som i dag.

Forskerne har studert når det såkalte togradersmålet vil bli passert for ulike deler av kloden. For verden som helhet vil det skje rundt 2050 med dagens vekst i utslippene, forutsatt at jorden ikke rammes av enorme vulkanutbrudd eller andre uventede hendelser som virker nedkjølende.

– Togradersmålet vil være passert mellom 2020 og 2030 for nordområdene og store deler av Nord-Amerika, Sentral-Asia, Brasil og Australia, sier professor Eystein Jansen ved Bjerknessenteret.

Stø kurs mot fire grader

Togradersmålet tilsier at den globale temperaturen i 2100 ikke skal overstige to grader i forhold til førindustriell tid (ca. 1850). Mer enn 190 nasjoner har støttet målsettingen som et langsiktig klimamål. Begrunnelsen er frykt for at en høyere oppvarming kan føre til omfattende og farlige endringer for mennesker og miljø mange steder i verden.

Hvis verdens land fortsetter dagens utslippstrend, vil imidlertid den globale snitttemperaturen øke med rundt fire grader i slutten av vårt århundre.

Tørke og hete

Professor Tore Furevik ved Bjerknessenteret understreker at en global temperaturøkning på to grader er langt mer dramatisk

enn det kan høres ut som. Årsaken er at en slik global temperaturøkning rommer store regionale forskjeller og vil ramme verdens land og folk forskjellig.

– Norge er for eksempel på god vei, med en temperaturøkning på 1,6 grader siden førindustriell tid, mot 0,8 grader for verden som helhet. Men bortsett fra kraftig nedbørsøkning, vil vi slippe langt billigere enn eksempelvis middelhavslanene og subtropiske områder. Her kan befolkningen forvente seg flere hetebølger og mer tørke, sier Furevik.

Permafrostfrykt

At temperaturen på de nordlige breddegrader er størst, er noe forskerne har visst lenge.

– Den sterke temperaturstigningen i nordområdene er særlig bekymringsfull. Dette vil påvirke permafrosten som holder på mye karbon. Det er anslått at tilgjengelig karbon i permafrosten kan tilsvare 500–1000 års utslipp av CO₂ fra dagens forbrenning av kull, olje og gass. Alt dette vil ikke frigjøres, men det illustrerer risikoen, sier Eystein Jansen.

Forskerne har også sett på konsekvensene hvis verdenssamfunnet klarer å redusere utslippene utover i dette århundret, og hvordan det vil slå ut for temperaturen på jorden.

Norge raser

På Durban-møtet er det foreløpig lite som tyder på at noen ny internasjonal klimaavtale vil tre i kraft før 2020.

EU, Norge og noen andre land har sagt seg villige til å forlenge Kyoto-avtalen etter at de nåværende utslippsforpliktelsene utløper i 2012.

Betingelsen er at Durban-møtet vedtar å starte forhandlinger om en ny avtale med utslippsreduksjoner som også omfatter USA og raskt voksende økonomier som Kina, Brasil og India. Kravet fra Norge og EU er at en ny avtale må være ferdigforhandlet innen 2015 og tre i kraft fra 2020.

På møtets niende dag ble det også kjent at Norge raser fra 6. til 15. plass på en global klimarangering som er utarbeidet av utredningsbyrået Germanwatch i samarbeid med paraplyorganisasjonen Climate Action Network.

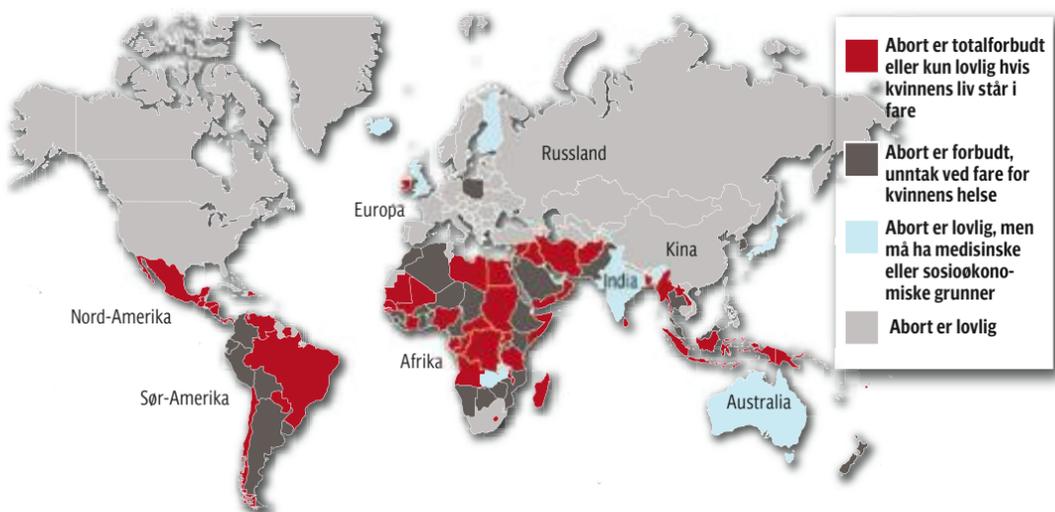
ATLE ANDERSSON
atle.andersson@bt.no

Smelter: Havisen i Arktis er allerede i ferd med å forsvinne. Mot slutten av århundret kan temperaturen i området være så mye som ti grader høyere. AP/Scanpix

lyset

Abort i verden

FAKTA

Abort i Argentina

• **Abort er forbudt** i Argentina. Unntak er kun hvis en funksjonshemmet kvinne er voldtatt, det er fare for morens liv eller fosteret har alvorlige misdannelser. Amnesty kritiserer landet for ikke å tillate abort for alle etter voldtekt.

• **Kampen for abort** er feministenes viktigste kampsak i dag, ifølge dem selv.

• **Det er fremmet** et lovforslag som gir rett til selvbestemt abort

innen 12. uke. Abort skal gjennomføres av det offentlige helsevesenet og skal være gratis.

• **1. november** ble lovforslaget debattert i justiskomiteen i kongressen. Forslaget fikk flertall i første instans, men dagen etter ble vedtaket omgjort.

• **Abortaktivistene** jobber nå for en strategi for videre kamp for retten til selvbestemt abort.

– De aller fleste som har tatt abort holder det hemmelig, slik også jeg selv gjorde. På den måten er vi med på å godta at det er ulovlig.

CAROLINA RYENOSO